

SQUASH

Anleggsveileder

Norges Squashforbund

UNISPORTS

unisport

unisport

Innhold

0 Forord	5
1 Innledning	6
2 Hvordan komme i gang	8
3 Byggefase	12
4 Økonomi og finansiering	14
5 Spillemiddelsøknad	18
6 Krav til squashanlegg	19
7 Hvor kan anlegg bygges?	19
8 Utforming av produkter	20
9 Interaktiv squash	20
10 Løsningsforslag	22
11 Drift	28
12 Notater	30

Forord

Squash er en idrett for alle. Unge som gamle tiltrekkes av idretten, både på amatør- og profesjonelt nivå. Norges Squashforbund organiserer alle klubber i Norge. Mange av disse klubbene har sin aktivitet i private sentre. På tross av en sterk tilvekst av organiserte medlemmer, og et minst like stort antall uorganiserte spillere, har ikke tilveksten av squashanlegg fulgt samme utvikling – og når det bygges er det nesten utelukkende private interesser som styrer.

Anleggsutviklingen er derfor av avgjørende betydning for å opprettholde og øke aktiviteten. I de senere årene er gode flerbruksløsninger lansert. Dette muliggjør flere idretters sambruk i samme hall, med enkle justeringer. Det er ønskelig å underbygge slike anleggsplaner, i tråd med førende strategier fra NIF og NSQF. Flere tekniske løsninger muliggjør en revolusjonerende gamefication-mulighet i anlegg for squash. Med all den spennende utviklingen som har skjedd de siste årene, og sammen med denne anleggsplanen kan nye squashanlegg forhåpentligvis bli et originalt og attraktivt tilskudd blant Norges idrettsanlegg.

Blant våre medlemsklubber er kompetansen og erfaringen med anleggsutvikling lav. Denne veilederen kan ikke komme på et mer passende tidspunkt. Vi ønsker å spre informasjon om squashanlegg. Målgruppen for veilederen er offentlige myndigheter på lokalt, regionalt og nasjonalt nivå i tillegg til idretten selv. Med flerbruksmulighetene er skoler en naturlig utbygger av squashanlegg.

Veilederen er ikke uttømmende for alle forhold i prosessen med anleggsrealisering. Den vil gi et overordnet blikk, og bidra til å forstå og veilede brukeren gjennom prosessen. Et avgjørende moment er gode kontakter og dialog lokalt. Normalt vil tilpasninger til de lokale foreninger og idrettslags behov være avgjørende for utviklingen av tilfredsstillende anlegg.

Veilederen er utviklet i et samarbeid mellom flere parter. Styre, administrasjon og komiteer i Norges Squashforbund har bidratt i prosessen. Produktet kunne ikke vært laget uten teknisk kompetanse og veiledning/produksjon av Unisport Scandinavia AS ved Tor-Christian Evensen (teknisk kompetanse) og Jeanette Bergeløkken (design/produksjon).

Jeg håper du vil finne motivasjon, veiledning og tips som bidrar til at nettopp deres anleggsdrøm oppfylles.

Lykke til med realiseringen av nye squashanlegg!

Otto Kalvø
President
Norges Squashforbund

1 Innledning

Hvordan blir et squashanlegg til?

Ideen om et anleggsprosjekt vil ofte være knyttet til et lokalt behov, eller som initiativ fra enkeltpersoner/klubber som ikke har erfaring fra anleggsområdet. Det anbefales at man tidligst mulig knytter til seg profesjonelle rådgivere og søker råd hos andre som har vært gjennom slike prosesser.

Norges Squashforbund vil være en naturlig og viktig støttespiller i alle anleggsprosesser og har det som et av sine viktigste arbeidsområder. Det er viktig at klubbene er forberedt på at en anleggsprosess vil være krevende, men det er ikke umulig. For å kunne gjennomføre utbygging av et idrettsanlegg er det behov for både langsiktig og kortsiktig planlegging. Kommunen har ansvaret for den kommunale planleggingen, men idretten må selv ta initiativ og fremme sine krav og ønsker i utbyggingen av anlegget. Dette skjer oftest gjennom kommunens idrettsråd, men direkte kontakt mellom kommunen og idretten er også vanlig.

Den langsiktige planleggingen omfatter arbeidet med kommunenes anleggsplan og sikring av arealer for idrettsaktiviteter m.m. Den konkrete planleggingen omfatter et samspill med blant annet idrettens organisasjoner, kommunen og entreprenøren. Klubben kan få bistand fra squashforbundet mer direkte i en slik prosess – dette forutsetter imidlertid at anlegget er prioritert inn i en kommunal plan.

Squash er sporten for alle, med lite utstysrbehov og enkle regler!

2 Hvordan komme i gang?

Planlegging

Man bør stille følgende spørsmål:

- Hvorfor skal det bygges, og for hvem?
- Hva skal bygges, og hvor?
- Hvordan utforme anlegget i forhold til behov?
- Hvilke samarbeidspartnere finnes?
- Hvilke økonomiske rammer foreligger?

Innledningsvis handler anleggsarbeidet om å dokumentere behovet for anlegg, og kartlegge muligheter i form av tomter, arealer og samarbeidspartnere. I en del tilfeller er det også fornuftig at idrettslaget forankrer planen i årsmøtet, slik at hele klubben er informert og involvert i prosessen. Dersom klubben er initiativtaker, kan det være nødvendig å utarbeide en anleggsplan for klubben. Sentrale spørsmål klubben bør svare på handler om hvilke behov klubben har. Det er viktig å samordne anleggsplanen med idrettsrådets planer og å være à jour med de terminer som gjelder for kommunenes egne planer og budsjettprosesser. Dette gjøres ved å opprette en effektiv arbeidsgruppe som skal utarbeide en anleggsplan. Det er viktig å huske at planarbeidet må avklares med klubbens styre. Det samme gjelder for mandat og fullmakter.

Arbeidsgruppen bør også se på hva som planlegges av kommunale idrettsanlegg, og vurdere muligheten til å få plass til egne idrettsrom eller annekser i forbindelse med anlegg som er under planlegging. Dette gjøres gjennom medvirkning i planarbeidet i kommunen. Klubbens involvering i kommunale prosesser og fremming av egne ønsker og behov i allerede etablerte/pågående anleggsprosesser er svært viktig og kan gi gode muligheter.

Når det gjelder offentlige midler, her ment som økonomisk støtte fra kommune, fylkeskommune eller stat, må både det offentlige og idrettens egne organer trekkes inn i planlegging og tilpassing av prosjektet. Prosjektet må prioriteres i kommunal plan for idrett og fysisk aktivitet. Her er idrettsrådet i kommunen en viktig medspiller i planprosessen og bør derfor inkluderes tidligst mulig i prosjektet. I disse prioriteringsprosessene i kommunen og i idrettsrådene er det viktig at klubben følger med og spiller inn sine behov.

Det er viktig med en tydelig rollefordeling i prosjektet. For å få en ryddig prosess, er det viktig med en god organisering av formelle og juridiske roller, og klargjøring av ansvar knyttet til den eller de som bygger anlegget. Det samme gjelder for eierskap og drift. Det er ikke uvanlig at den som er ansvarlig for byggingen er en annen enn initiativtaker, eller at eierskap og drift organiseres i forskjellige selskapsformer. Et eksempel er at en klubb tar et initiativ til å utrede og beskrive behovet, men at det er kommunen som bygger anlegget og stiller dette til rådighet for klubben. Denne veilederen omfatter ikke forhold rundt drift og eierforhold, men fokuserer primært på etableringsprosessen.

Behov og konsept

Man må tidlig definere grunnleggende behov for det nye idrettsanlegget. Kartlegging av behov og funksjoner, som man ønsker skal inngå i prosjektet, er et viktig steg i startfasen. Dette legger grunnlag for hva som skal bygges og hvordan det skal tilrettelegges for de ulike idrettene som skal benytte idrettsanlegget. Videre vil kartleggingen ligge til grunn for dokumentasjon i forbindelse med søknad om offentlige midler (spillemidler).

Et grundig arbeid i startfasen av prosjektet er av stor betydning både for funksjons- og behovstilfredsstillelse, kostnader og ikke minst for senere driftskostnader. Det kan være fordelaktig å invitere flere ulike aktører inn i en tidlig fase i prosjektet, spesielt når det gjelder samarbeid med andre idretter. Det kan også være aktuelt med interkommunale prosjekt, spesielt med tanke på større bygg som kampidrettsarenaer.

Plass i kommunal plan

Kommunen er sentral i idrettsanleggsprosjekter. Når en kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet er vedtatt av kommunestyret, er dette kommunens styringsverktøy for bygging og rehabilitering av offentlige og private idrettsanlegg. Planen utarbeides hvert fjerde år og rulleres hvert år. Idrettsrådet vil i denne prosessen være sentral. Under er prosessen knyttet til kommunedelplanen skissert.

Kommunen skal offentliggjøre oppstart og fremdriftsplan for arbeidet med planen. De ulike tidsfristene skal kunngjøres av kommunen. Innspill til plan fra idrettens klubber/lag, eventuelt særkretser/regioner og særforbund, samles ofte hos idrettsråd(/-krets). Klubber/regioner/særforbund kan også ta direkte kontakt med kommune og/eller politikere for å fremme sine forslag. Idrettsråd(/-krets) utarbeider deretter forslag til prioritering av kommunedelplanen. Dette gjøres i samarbeid med kommunens idrettsenhet som innhenter innspill fra andre organisasjoner og foreninger.

Plankomité

Det skilles vanligvis mellom arbeid i startfasen som er lagt til en plankomité, og arbeid i byggefasen som er lagt til en byggekomité. Det vil ofte være kommunen som har ansvar for plankomitéen, men også idrettslag/private kan være ansvarlige. En kommunal komité må suppleres med idrettens kompetanse, og idrettens eventuelle komitéer suppleres med kompetanse fra kommunen. Vanligvis vil mye av arbeidet til en plankomité allerede være gjennomført dersom klubben har utarbeidet en egen anleggsplan.

En plankomité kan for eksempel bestå av:

- Ansvarlig organisasjon/enhet/person for byggeprosjektet (byggherre)
- Initiativtaker
- Kommunens kultur-, idretts- eller ungdomskontor
- Andre interessegrupper

Eksempel på viktige oppgaver for en plankomité:

1. Kartlegging og kommunal plan; dokumentere behovet for idrettsanlegget, analysere tomtespørsmålet og lokalisering, vurdere bestående anleggsplaner og få innpasset hallprosjektet i disse, eller få innpasset prosjektet i nye planer og prioriteringer.
2. Utforming av idrettsanlegg; vurdere behovet for tilskuerplasser, parkering osv., valg av hallalternativ/konkret utforming, utarbeide foreløpig romprogram (rammeprogram).
3. Finansiering og drift; utarbeide kostnads- og finansieringsanalyser, foreta anslag av driftskostnader/inntjening.
4. Søknader og orientering; fremskaffe skisseprosjekt og underlag for idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning, søke om forhåndsgodkjenning og spillemidler (se «**Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet**» - V-0732), forhåndskonferanse med kommunen, forberedelse for byggesaksbehandling, løpende orientere kommunen, idrettsrådet og aktuelle brukere om prosjektering og utvikling av prosjektet.

3 Byggefase

Byggekomité

Det etableres en byggekomité som etter behovsanalysen tar prosjektet videre. Komitéens første oppgave er å konkretisere prosjektet slik at man får et realistisk bilde av et ferdig idrettsanlegg. Alle funksjons- og ytelseskrav skal være entydig formulert. Disse skal danne grunnlag for detaljerte skisser og beskrivelser, som ligger til grunn for anbud og senere byggemeldinger o.l.

Det er viktig at det er ansvarlige beslutningstakere med, og at alle får eierskap til prosjektet.

Eksempel på sammensetning kan være:

- Byggherre
- Representant fra kommunen
- Representant fra idrettslag
- Initiativtaker
- Innleid kompetanse

Eksempel på viktige oppgaver som byggekomitéen har ansvar for:

Overordnet

- Ta stilling til hovedprosjektet og revidert kostnadsoverslag
- Detaljert anbudsbeskrivelse med tegninger og kostnadsrammer
- Tilsette prosjektleder med fagkompetanse
- Byggemelding – fremme prosjektet for ordinær byggesaksbehandling

Kompetanse og tillatelser

- Innstille på entreprenør/leverandør avhengig av organisasjons- og entrepriseform
- Opprette kontrakt etter at anbud/tilbud er vurdert og endelig vedtak om bygging foreligger
- Tegne forsikringer
- Skaffe nødvendige tillatelser

Koordinere og informere

- Avholde regelmessige byggemøter
- Koordinere fremdrift (produksjonsplanlegging)
- Eventuell dugnadsaktivitet

Fremdrift

- Overvåke prosjektets fremdrift og økonomi
- Ta ansvar i forbindelse med overtakelse og garanti
- Utarbeide endelig driftsplan og revidert driftsbudsjett

Byggesak og anskaffelsesreglement

Kommunenes tekniske etat, planetat eller reguleringsvesen har beskrevet den formelle saksgangen i en byggesak, og kan gi informasjon og råd. Alle etater som behandler byggesaker er lovpålagt slik informasjons- og rådgivingstjeneste. Byggherrer har krav på en forhåndskonferanse med kommunen.

Det er viktig å være oppmerksom på at bygging av idrettsanlegg kan bli omfattet av lov om offentlige anskaffelser. Kompetanse på dette feltet bør også ivaretas i prosjektets plan-/byggekomité.

4 Økonomi og finansiering

Når man skal i gang med store og omfattende prosjekter er det nødvendig med en god finansieringsplan. Det er særlig viktig ved kostnadskrevende idrettsanlegg at det gjøres et grundig planarbeid viktig for at fylkeskommunen skal imøtekomme søknad om spillemidler.

Det finnes flere typer finansieringskilder, og de typiske eksemplene er:

- Spillemidler
- Eiers egenkapital
- Kommunale tilskudd
- Dugnadsarbeid
- MVA-kompensasjon

I startfasen av prosessen er det viktigste få kartlagt behovet og raskt få laget et overslag over forventede kostnader. Den enkleste måten å gjøre dette på, er ved å enten kontakte en entreprenør og be om et grovt overslag, eller å finne en idrettsklubb eller kommune som har bygget et anlegg som er cirka samme dimensjoner og se på regnskapet for byggingen.

Finansiering

Uansett om utbygger er kommunen, idrettslag eller aksjeselskap (med vedtekter godkjent av Kulturdepartementet), er det mulighet for å søke om tilskudd fra spillemidlene. Tilskudd til bygging og rehabilitering av idrettsanlegg skal bidra til en infrastruktur som gir befolkningen mulighet til å drive både egenorganisert aktivitet og aktivitet i regi av den frivillige medlemsbaserte idretten.

Spillemiddelordningen for idrettsformål følger årlig fastsatt utgave av «**Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet (V-0732)**».

Dersom idrettslaget bygger anlegget selv, kan det forventes at kommunen yter:

- Gratis tomt
- Dekker reguleringskostnader
- Dekker rekkefølgekrav/byggeklar tomt
- Yter et investeringstilskudd.

Dersom kommunen ikke står som ansvarlig utbygger og har overlatt ansvaret til et idrettslag eller et ideelt selskap, kan man søke kommunen om direkte tilskudd til anlegget som skal bygges. Eksempelvis gir Trondheim kommune et engangstilskudd for bygging av idrettsanlegg på i underkant av 20 millioner kroner (2017). Dette forutsetter bl.a. at anlegget bygges i tilknytning til en skole og at skolen kan benytte anlegget vederlagsfritt i skoletiden. Her må nyanseres når også utstyr i hallen skal omfattes; da bør det i tillegg ytes et visst bidrag til vedlikehold og fornying av utstyret.

Kommunal garanti

Kommuner og fylkeskommuner kan stille økonomisk garanti for lån som idrettslag må ta opp for bygging av idrettsanlegg. I forbindelse med tilskudd fra spillemidlene til idrettslag kreves kommunal garanti for krav om tilbakebetaling av spillemidlene ved idrettslagets mislighold av vilkårene for tildeling, f.eks. ved konkurs. Og videre bør laget vurdere følgende mulighet for finansiering;

Kompensasjon av merverdiavgift (for idrettslag og dels aksjeselskaper). Det er Lotteri- og stiftelsestilsynet som forvalter kompensasjonsordningen på grunnlag av Kulturdepartementets til enhver tid gjeldende bestemmelser om kompensasjon av merverdiavgift ved bygging av idrettsanlegg. Ordningen gjelder idrettsanlegg der byggearbeidene er igangsatt etter 1. januar 2010. Den omfatter alle som oppfyller vilkårene for å motta spillemidler gjennom Kulturdepartementets tilskuddsordninger for bygging (inkludert rehabilitering) av idrettsanlegg, med unntak av kommuner/fylkeskommuner og kommunale foretak. Det kan søkes om kompensasjon av merverdiavgift knyttet til anleggselementer som er berettiget tilskudd fra spillemidlene. Spillemiddelsøknaden må være i formell orden før søknad om kompensasjon kan innvilges. Det er ikke et krav at det er tildelt spillemidler for å kunne søke om kompensasjon av merverdiavgift. Regnskapsskjema og revisorrapport skal inngå som vedlegg til søknad om merverdiavgift. Se også nettsidene til Lotteri- og stiftelsestilsynet www.lottstift.no vedrørende ordningen.

Kostnader

Squashbanene har en kostnad på cirka 400 000,- til 800 000,- per bane for standard-baner av godkjent kvalitet. Annet inventar som kontorer, garderober, resepsjon og shop kan man spare mye på ved å koble seg opp mot et eksisterende anlegg eller et nytt prosjekt.

Punkter som er viktige å planlegge og som har kostnader:

- Bookingsystem
- Tilgangs kontroll
- Bemanning
- Åpningstider
- Renhold
- Kassesystem
- Markedsføring

Inntekter

Squashbaner leies normalt ut i 30 min intervaller og to spillere booker gjerne en hel time. Prisen per time er veldig forskjellig rundt i landet, og prisene deles opp i flere kategorier; hverdager kveld, hverdager dagtid og helg.

Normalt bør klubben skape rimelige treningsmuligheter for sine medlemmer og skape systemer som gir faste treningstider for medlemmene. Et squashsenter kan si seg fullt når det har 100 medlemmer per bane.

Andre inntekter

- Salg av utstyr
- Salg av drikke/mat
- Strengning av racketer
- Reklame og sponsorer

Konto	Kostnadselement	Mengde	Enhets- pris	Sum mill. kr.	Merknad
1	Utendørs				
	Utgraving/sprengning				
	Oppfylling				
	Trafikkareal				
	Gartnerarbeid				
	VA-tilknytning				
	El og kabler				
2	Bygg/huskostnad				
	Grunnarbeider				
	Bygg				
	EL, ventilasjon, VA-ledninger				
3	Inventar/utstyr				
4	Eventuelle rekkefølgekrav i henhold til reguleringsplan				
5	Diverse, tilslutninger				
6	Forberedende og generelle arbeider. Tilrigging				
7	Entreprisekostnad				
8	Generelle kostnader				
9	Honorar, adm., egne timer, gebyrer innhenting og kontrahering av entreprenør				
10	Byggekostnad				
11	Spesielle kostnader				
12	Finansieringskostnader				
13	Merverdiavgift				
14	Basiskostnad				
15	Forventede tillegg (inkl. mva)				
16	Prosjektkostnad (P50)				
17	Usikkerhetsavsetning (inkl. mva)				
18	Kostnadsramme				
19	Prisregulering (inkl. mva)				
20	Kostnadsramme inkl. prisregulering P85)				
Merk	I tillegg kommer utgifter til erverv av tomt				
	Det bør tas forbehold om kostnader som følge av eventuelle ytterligere (rekkefølge-) krav som kan bli vedtatt i forbindelse med en politisk sak.				

Kilde: «Idrettens basishall - Planlegging, bygging og drift», Kulturdepartementet, s.21

5 Spillemiddelsøknad

Det kan normalt søkes om tilskudd av spillemidler til bygging av squashanlegg. Alle vilkår for å oppfylle en spillemiddelsøknad går fram av Kulturdepartementets bestemmelser gitt i publikasjon V-0732: «**Bestemmelser om tilskudd til anlegg for idrett og fysisk aktivitet**». Bestemmelsene og veiledning til søknadsprosessen finnes på www.anleggsregisteret.no.

Det er viktig at at siste versjon av bestemmelsene legges til grunn for arbeidet med søknaden. De fleste squashanlegg vil falle inn under anleggs kategorien «Aktivitetssaler». Det finnes egne tilskuddssatser for aktivitetssaler i bestemmelsene. Denne publikasjonen inneholder også satser for squashbaner.

Det er viktig at de som planlegger anlegget gjør seg godt kjent med bestemmelsene, tidsfristene og lignende. Søknad om tilskudd sendes elektronisk via nettstedet www.anleggsregisteret.no. Se bestemmelsene for nærmere informasjon.

Følgende punkter er viktige når det skal søkes om tilskudd:

- Anlegget må være innarbeidet i en vedtatt kommunal plan som omfatter idrett og fysisk aktivitet.
- Det vanligste er at det er kommunen eller idrettslaget (klubben) som er eier av anlegget og dermed søker av tilskudd.
- Andre organisasjoner eller sammenslutninger kan være eier og søker, se nærmere om dette i bestemmelsene.
- Planene for anlegget skal ha det som kalles «Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning» før byggestart og **før det kan søkes om tilskudd**. Dette er en viktig del av søknaden.
- Godkjenningen blir normalt gjort av kommunen, men kan også gjøres av Kulturdepartementet.
- Eier av anlegget må ha eiendomsrett eller feste-/leierett til grunnen der anlegget skal ligge.
- Rett til bruk av grunn skal dokumenteres.
- Det må utarbeides kostnadsoverslag som vedlegg til søknaden.
- Det må utarbeides en finansieringsplan som viser hvordan planlagte kostnader skal finansieres.
- Alle poster i finansieringsplanen skal dokumenteres.
- Det må utarbeides en plan for drift av anlegget, inkludert driftsbudsjett.

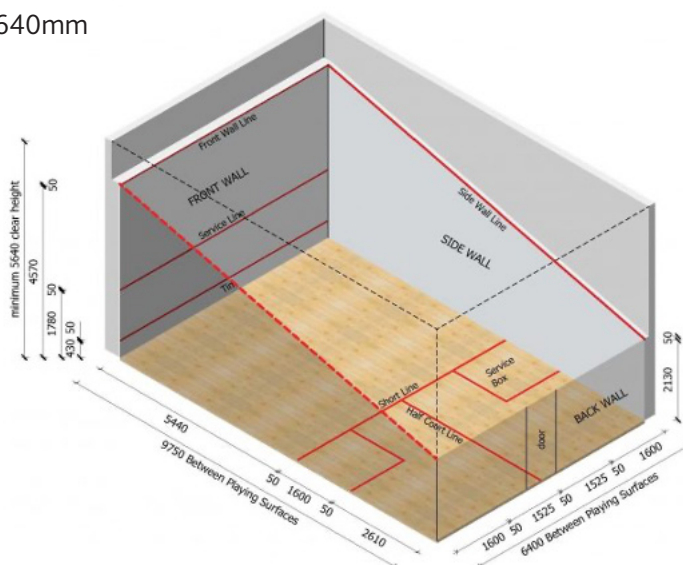
6 Krav til squashanlegg

Alle krav til squashbaner er laget av det internasjonale forbundet, og alle leverandører som er leverandører av produkter vil kunne gi et sertifikat for sine produkter. Utover produktkvalitet er det høyde og breddekrav på banen, og høyde til øverste treffpunkt over banen. Det finnes også doble baner.

Gjeldene krav er fri høyde over banen er: 5640mm

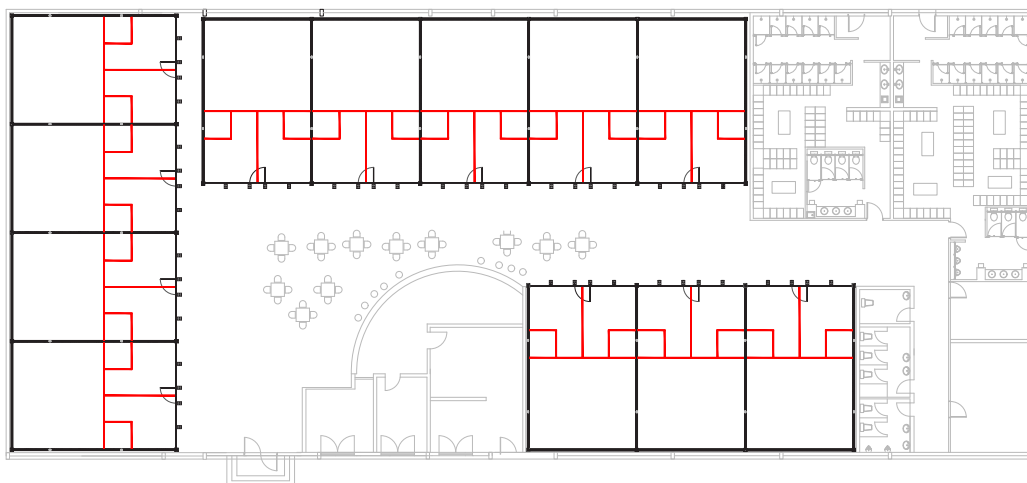
Innvendig bane mål er:

- Høyde front vegg: 4570mm
- Høyde bakvegg: 2130mm
- Bredde: 6400mm
- Lengde: 9750mm

7 Hvor kan anlegg bygges?

Squashsentre kan bygges som enkeltstående anlegg, bygges som påbygg i eksisterende anlegg eller påbygg i nybygg som flerbrukshaller. Ved å bygge i tilknytning til andre idrettsanlegg så kan det være muligheter for å dele rom som kjøkken, garderober og møterom.

8 Utforming og produkter

Squashbaner ble originalt bygget som betongbaner med spesialbetong som siste finish, det er få leverandører på dette i Norden. Vedlikehold og tyngde har vært avgjørende faktorer for at andre systemer har kommet og blitt ledende. De fleste banene i Norge i dag har standard tre vegger med betong/plater og glass-bakvegg. De er enkle å holde vedlike, og livslengden er lang på banene som leveres av godkjente leverandører.

Banetyper:

- Betong
- Platebaner med finish og tykkelse som tåler squashspillet
- Platebaner med finish og sand i fyll
- Baner med flyttbare sidevegger
- Glassbaner

Squashbaner har et fullgodt sportsgulv med dempning og kan brukes til flere andre idretter som badminton, volleyball, fotballtennis, innebandy og street basket.

9 Interaktiv squash

Squash har i de siste årene utviklet seg på banefronten, og med ny teknologi kan man kan leke seg med å spille spill på banen mens man trener, så kalt interaktiv squash.

Datamaskin, kameraer, laser-prosjektor og AI entrer idretten og gir mange nye muligheter. Barn og unge får leke på banen, og toppidrettsutøvere/trenere/aktive spillere kan få digitale verktøy for både å ha det gøy og å bli bedre.

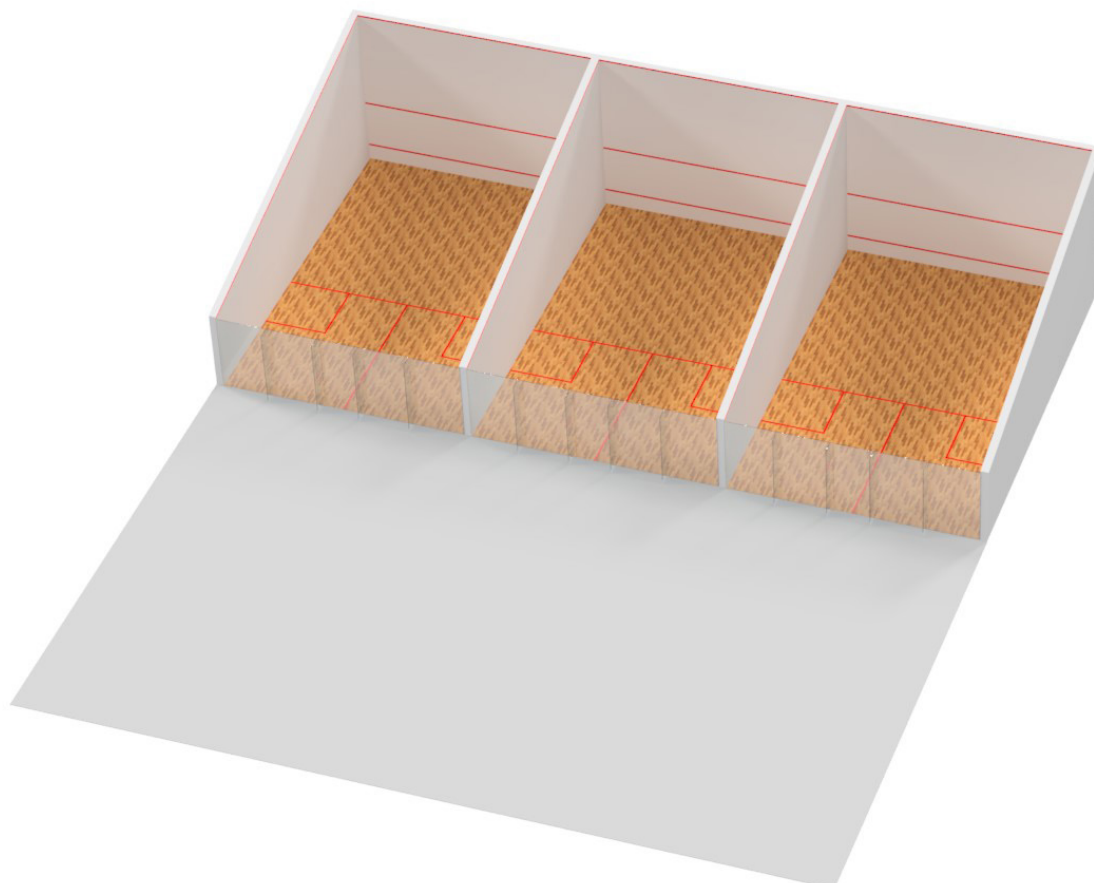
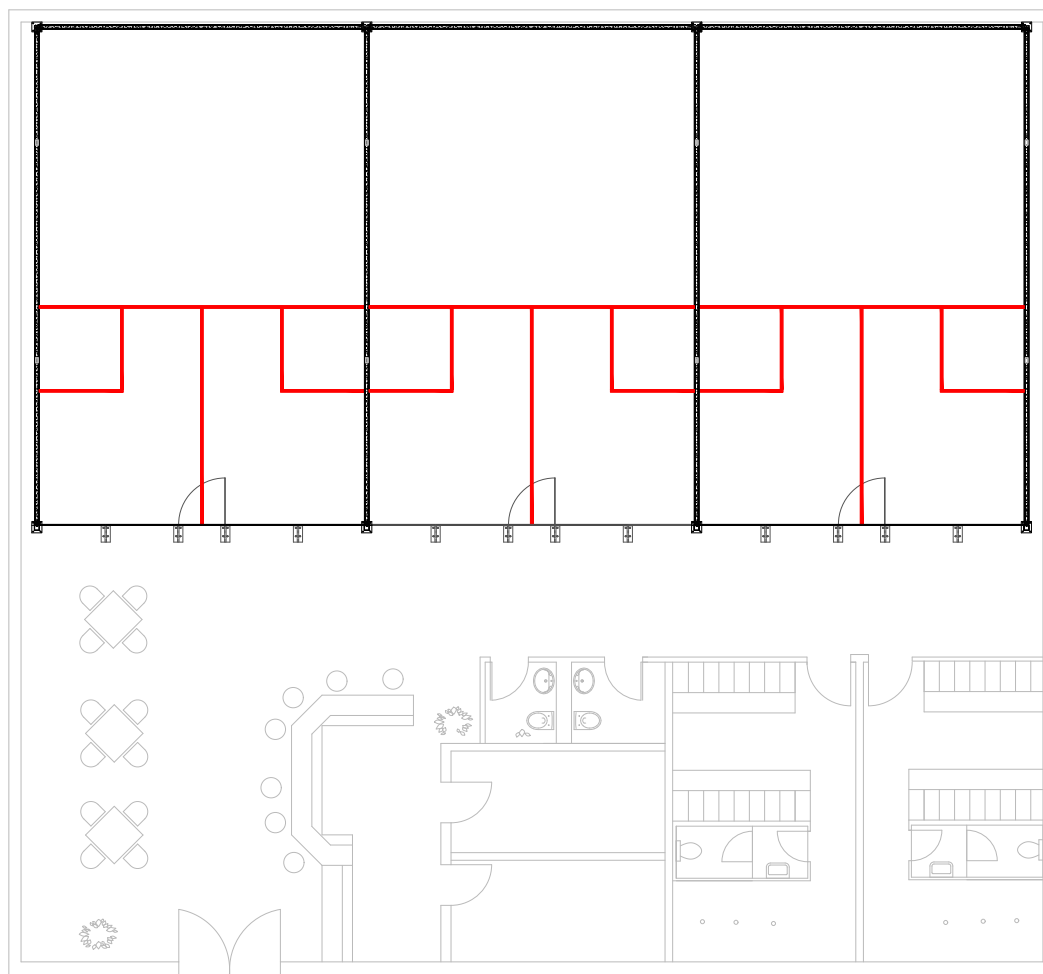
10 Løsningsforslag

Norges Squashforbund anbefaler følgende baner for sine medlemsklubber.

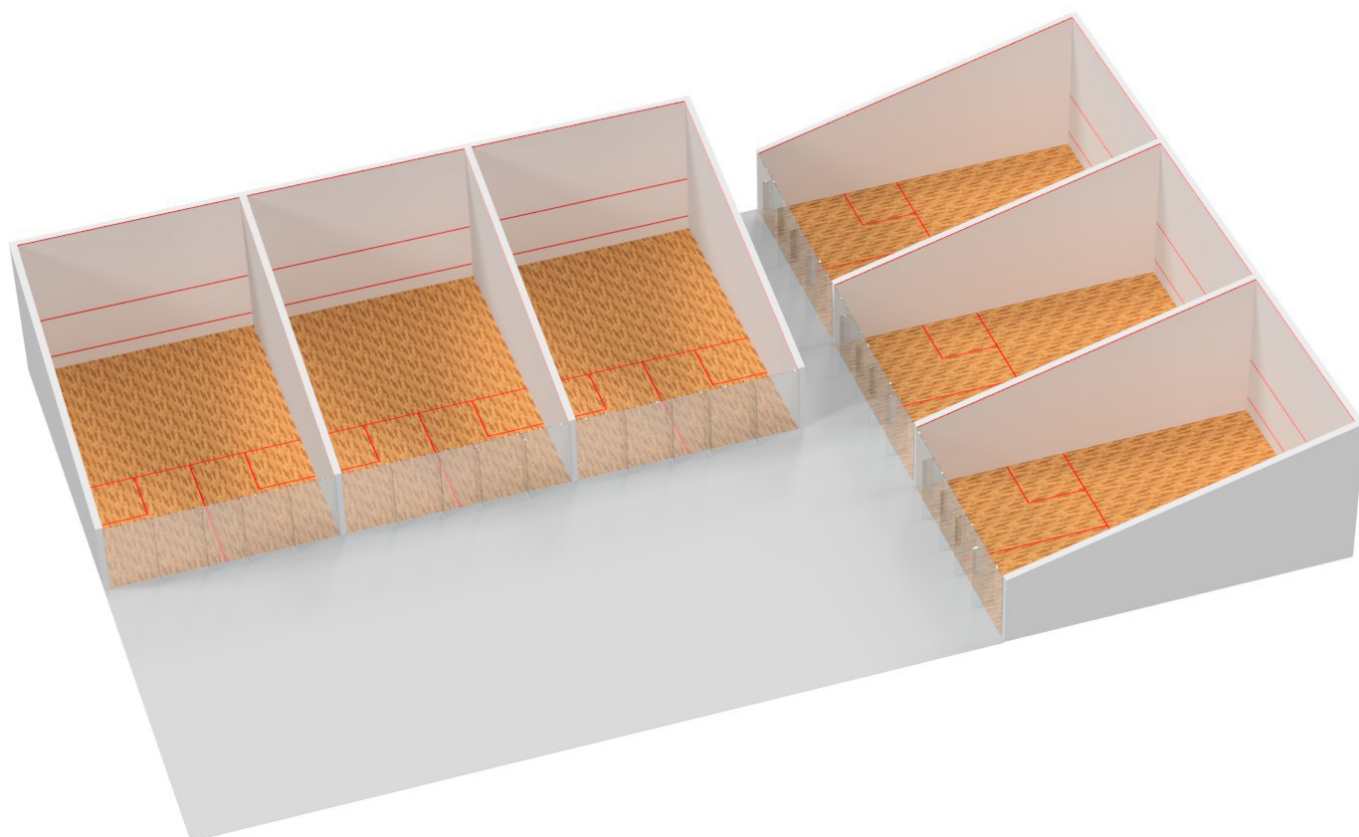
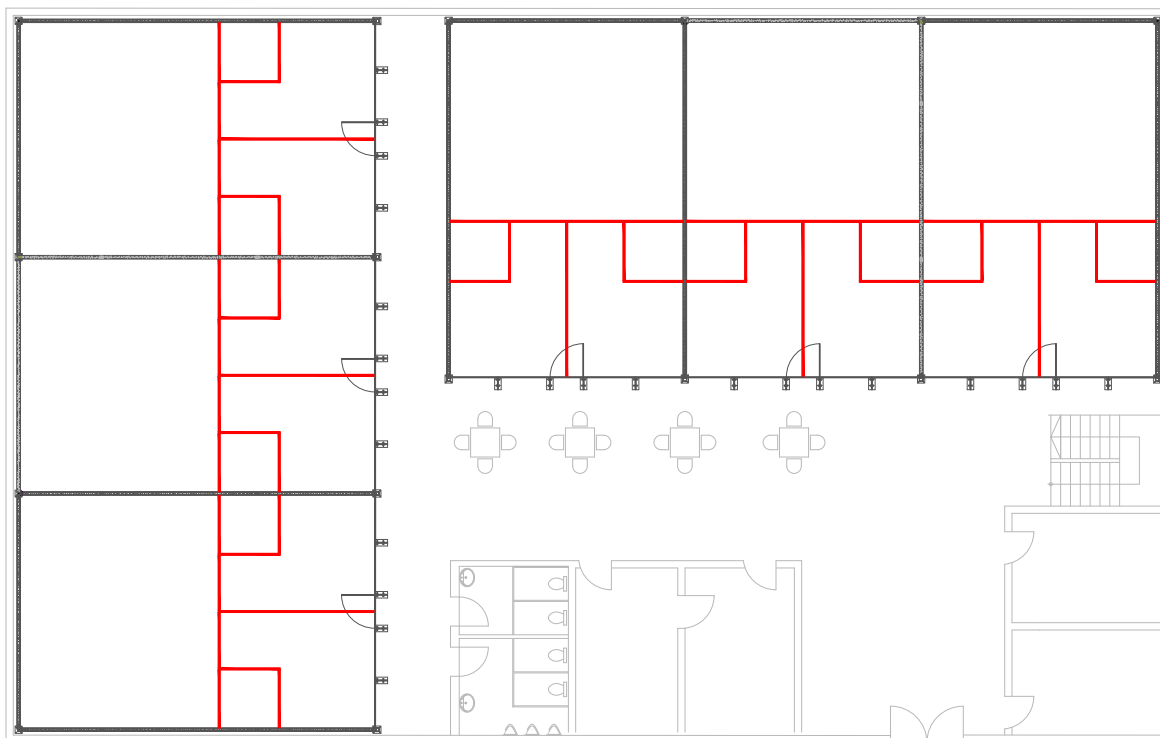
Basert på klubbens behov og målsetting velges størrelse på anlegget. Innholdet i forslagene er tilrettelagt for å ivareta god klubbaktivitet, gjennomføre turneringer av ulik størrelse og hvor nasjonale eller regionale aktiviteter kan gjennomføres.

Alle skisser og tegninger er utarbeidet av Unisport Scandinavia.

3 baner

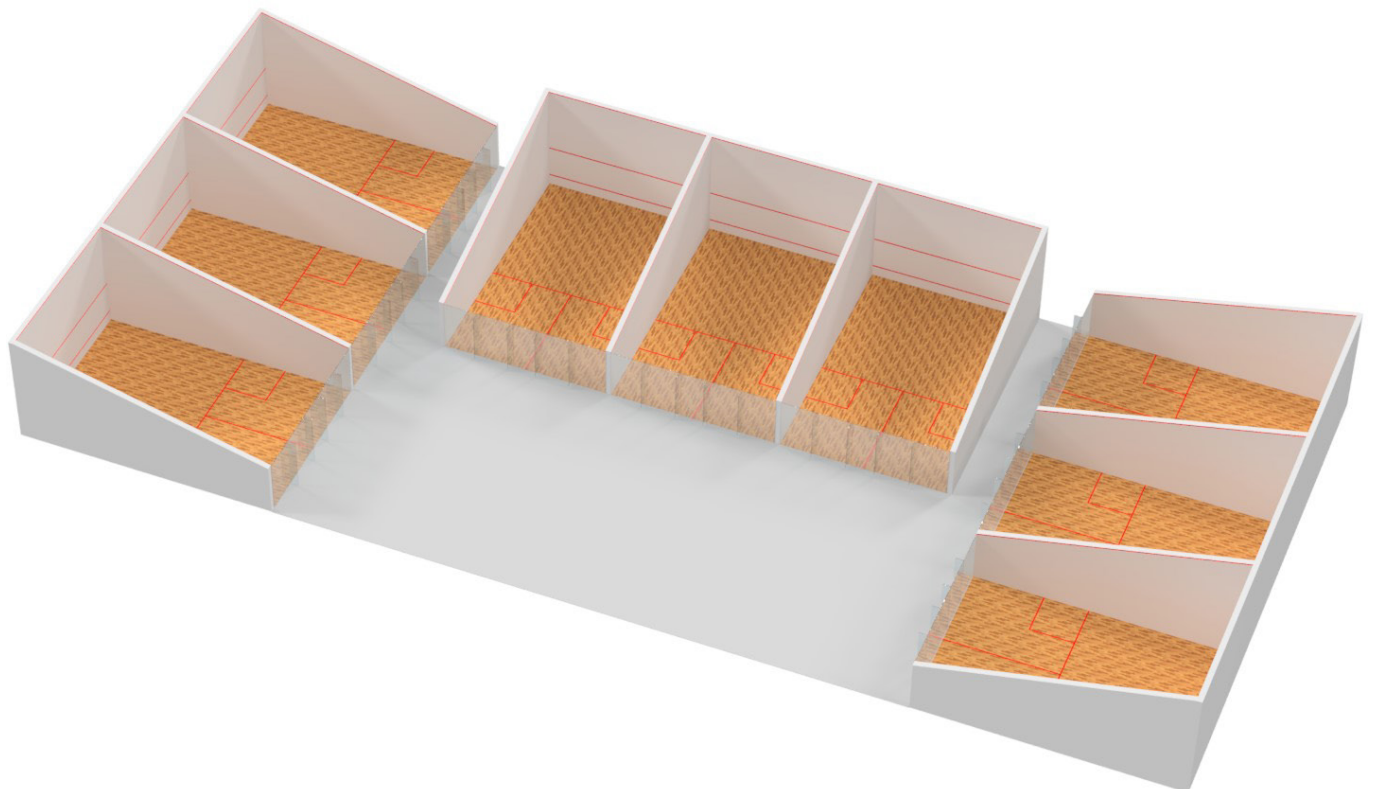
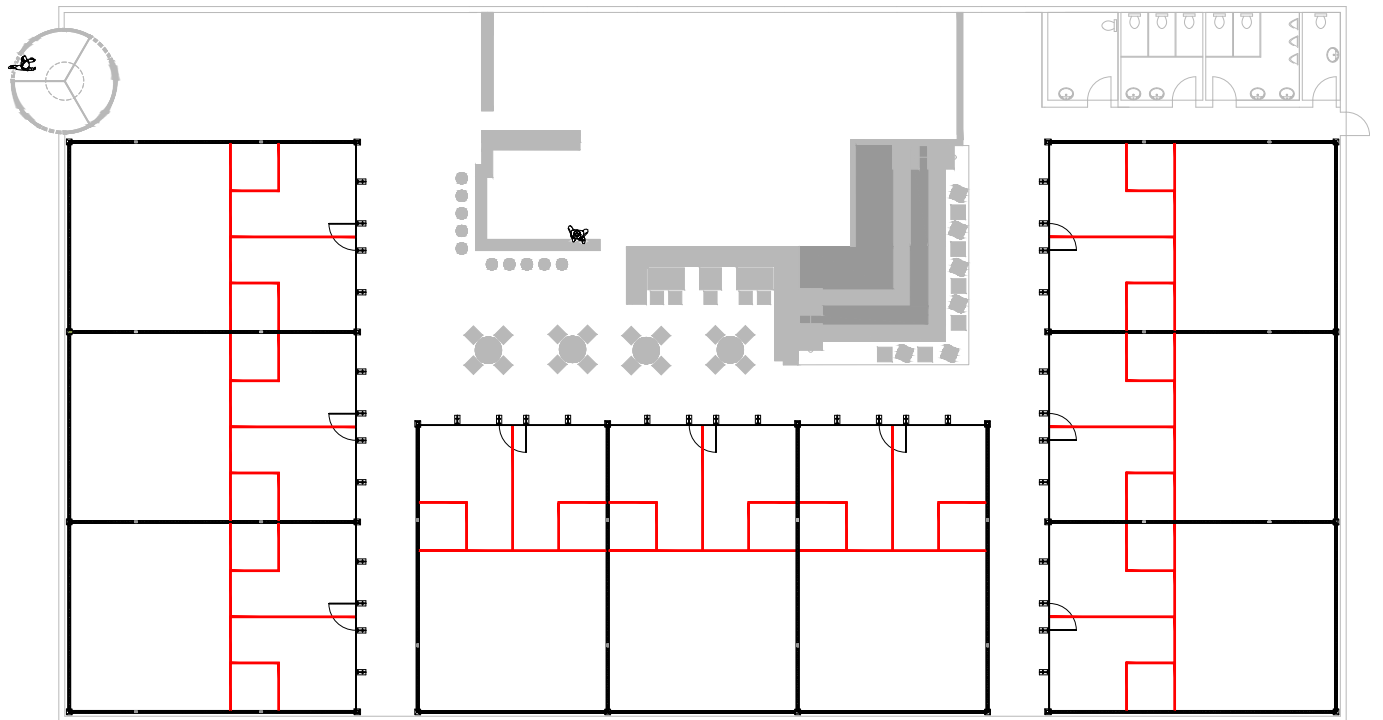

6 baner

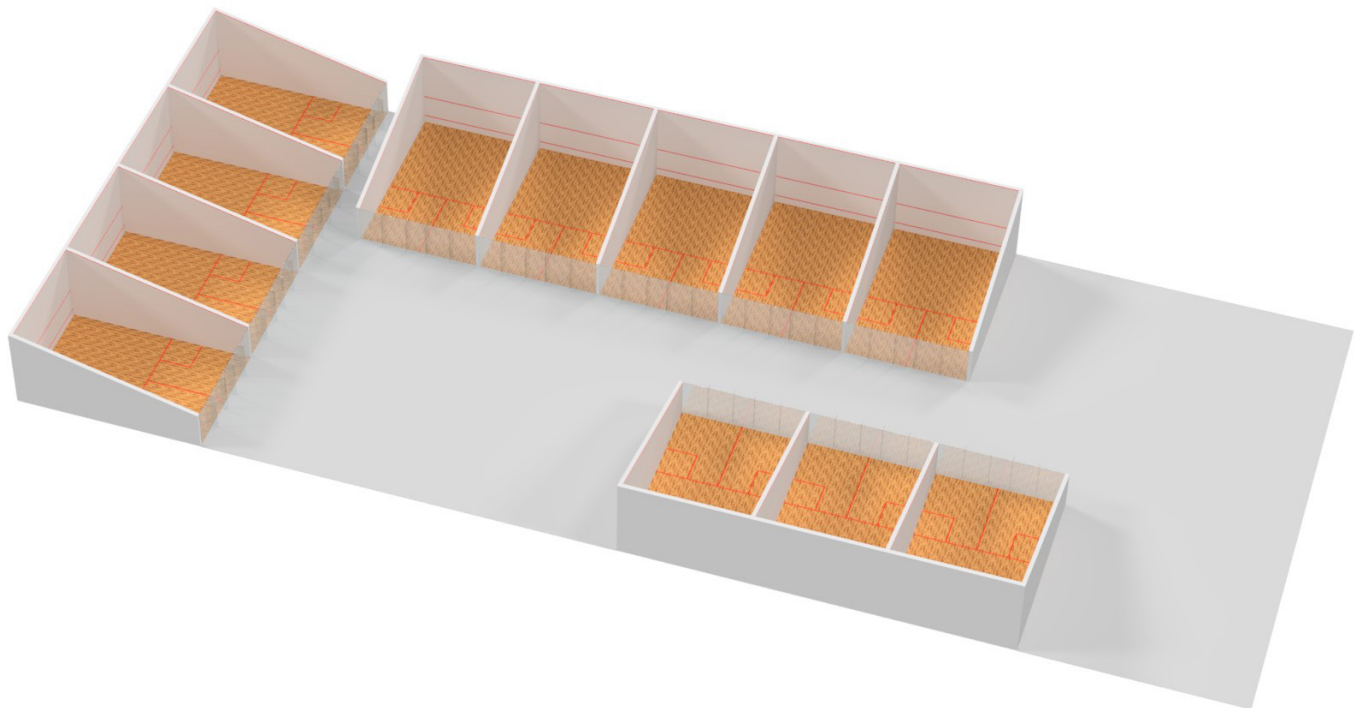
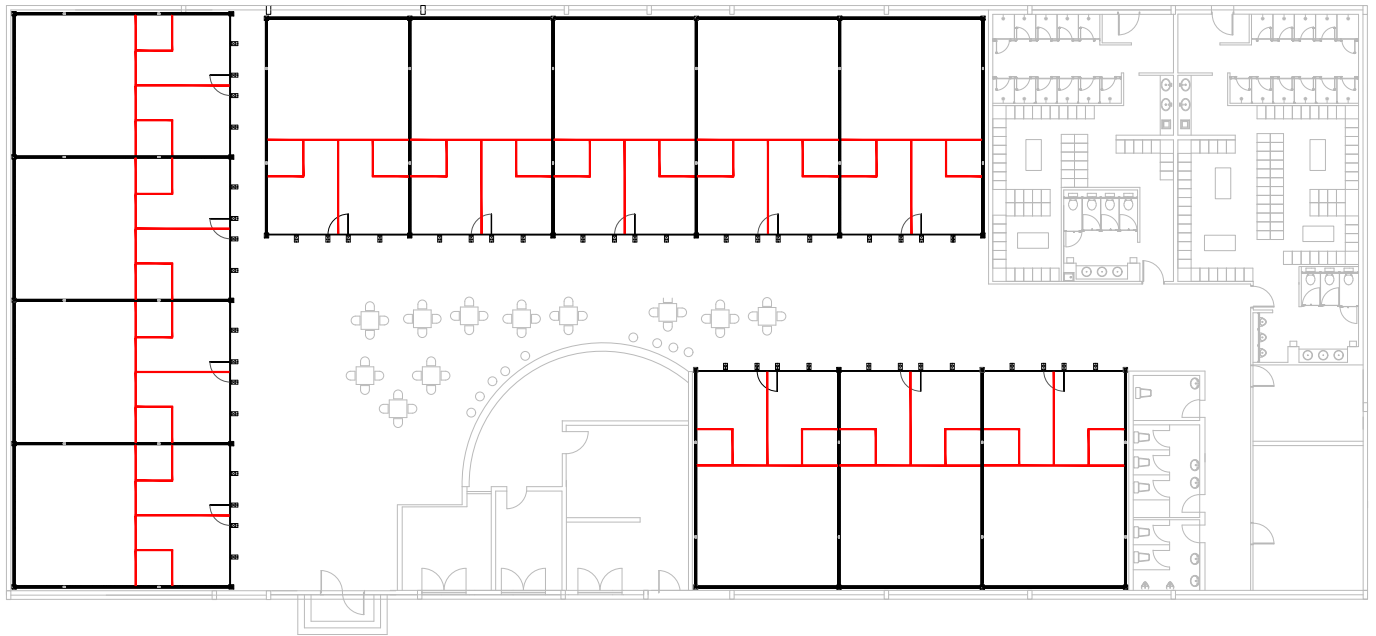

9 baner

12 baner

unisport

unisport

11 Drift

Den daglige driften av anlegget forutsetter løpende vedlikehold og god forvaltning av treningstider, og det er viktig at anlegget kommer inn i gode driftsrutiner fra starten av.

Det er viktig å tenke på:

- Bemanningsbehov
- Krav i Arbeidsmiljøloven og HMS-forskriftene
- Kobling mot lokale squashklubber i nærheten
- Kurs og opplæring av brukere
- Instruktørbehov og utdanning av instruktører
- At anlegget har fornuftige åpningstider og er tilgjengelig for brukerne
- Bookingsystemer

God drift handler også om å ha tilgang til gode instruktører og erfarne trenere. Det oppfordres til at man samler flere idrettsklubber i et bygg der man kan utveksle idrettslige erfaringer. Det er viktig å legge opp til at alle skal føle seg velkomne, enten de er unge eller gamle, nye eller erfarne.

Utgitt av:

Norges Squashforbund &
Unisport Scandinavia

Design:

Unisport Scandinavia
